

Podczas posiedzenia Zarządu Związku Powiatów Polskich, które odbyło się 17-18 listopada w Zamościu, omówiono kluczowe wyzwania stojące przed samorządami powiatowymi. Dyskusje dotyczyły przede wszystkim finansów publicznych, ochrony zdrowia oraz polityki społecznej. Spotkanie z udziałem starostów z całej Polski rozpoczęło się od prezentacji specyfiki regionu, a następnie skupiło na analizie problemów wynikających z funkcjonowania nowych przepisów oraz aktualnej sytuacji w instytucjach powiatowych.

Finanse powiatów – rozbieżności i ryzyka

Gospodarz spotkania, starosta zamojski Stanisław Grzeško, przedstawił rozwój regionu oraz inwestycje realizowane na Zamojszczyźnie, w tym modernizację sanatorium w Krasnobrodzie. Następnie prezes Zarządu ZPP Andrzej Płonka zwrócił uwagę na pozytywne znaczenie organizowania posiedzeń w różnych częściach kraju.

W części merytorycznej omówiono nieprawidłowości w ustalaniu dochodów samorządów na podstawie nowej ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Prezes Andrzej Płonka podziękował ekspertom ZPP za wykrycie błędów w danych Ministerstwa Finansów oraz za prowadzenie negocjacji w sprawie odzyskania należnych powiatom środków.

Zastępca dyrektora Biura ZPP, dr Grzegorz Kubalski, zaprezentował wstępne dane dotyczące budżetów powiatów na 2026 r. Podkreślił, że analiza jest ograniczona, ponieważ resort finansów nie opublikował metodologii obliczeń. Zwrócił uwagę, że część wyników jest efektem jednorazowych korekt wprowadzonych w 2025 r., które nie będą obowiązywać w kolejnym roku. Wskazał również, że niektóre powiaty odnotują wyższy procentowy wzrost udziałów w PIT wyłącznie z powodu zniesienia wcześniejszych ograniczeń.

W prezentacji omówiono także wahania w subwencji ogólnej oraz problemy w uwzględnianiu potrzeb oświatowych. ZPP wskazał, że do budżetu wpisano zwaloryzowaną kwotę historyczną, co powoduje zaniżenia i rozbieżności w skali kraju. Dodatkowym problemem są błędnie naliczone wagi dla wybranych typów szkół w 2024 r. Starostowie zwracali też uwagę na nieuzasadnione wahania w zakresie potrzeb wyrównawczych i uzupełniających. W związku z tym zebrani przedstawili Ministerstwu Finansów oczekiwania dotyczące szczegółowego wyjaśnienia sposobu kalkulacji.

Ochrona zdrowia – nowe regulacje i niepewność

Druga część posiedzenia dotyczyła ochrony zdrowia. Mecenas Bernadeta Skóbel poinformowała, że ZPP regularnie otrzymuje pytania o planowany mechanizm restrukturyzacji szpitali, jednak program wciąż nie powstał. Starostowie podkreślali, że w obecnych warunkach trudno przewidzieć zakres działań, jakie będą konieczne w placówkach.

Zaprezentowano również projekt rozporządzenia dotyczącego świadczeń gwarantowanych w leczeniu szpitalnym. Nowe rozwiązania przewidują możliwość tworzenia tzw. izb porodowych w szpitalach, które zlikwidowały oddziały ginekologiczno-położnicze. Warunkiem ma być m.in. odległość co najmniej 25 km od najbliższego działającego oddziału położniczego oraz zgoda konsultanta wojewódzkiego. Ministerstwo Zdrowia rozważa finansowanie ryczałtowe, oparte na gotowości do świadczenia usług.

ZPP podkreślił, że izby porodowe nie będą obowiązkiem, lecz opcją. Podczas dyskusji, mimo

krytycznych opinii, wskazano, że ich celem jest zwiększenie bezpieczeństwa pacjentek.

Wynagrodzenia i nowe standardy

W trakcie obrad przypomniano czerwcowe stanowisko ZO ZPP dotyczące ograniczenia działania ustawy o minimalnych wynagrodzeniach oraz limitowania wynagrodzeń lekarzy. Według Bernadety Skóbel temat, początkowo bagatelizowany, obecnie jest poważnie procedowany w ministerstwie. Starostowie wskazywali na trudności w osiągnięciu kompromisu ze związkami zawodowymi, co skutkuje ryzykiem likwidacji oddziałów lub całych szpitali.

Omówiono również nowy standard żywienia w podmiotach leczniczych, którego wprowadzenie przesunięto na 1 września 2026 r. Regulacja ma lepiej odpowiadać na potrzeby pacjentów, jednak generuje dodatkowe koszty. Ministerstwo zapowiada odrębny mechanizm finansowania, lecz ostateczne decyzje zależą od NFZ.

Stwierdzanie zgonów, piecza zastępcza i DPS-y

Starostowie ponownie podnieśli problem stwierdzania zgonów i wystawiania kart zgonu. Przedstawiono projekt nowelizacji ustawy o działalności leczniczej, który przewiduje zmiany w tym zakresie. Podkreślano, że lekarze POZ często odmawiają wystawiania dokumentów, co powoduje trudności organizacyjne, szczególnie poza godzinami pracy przychodni.

ZPP przekazał również informację o uruchomieniu dodatkowych środków z Funduszu Pracy – 38 mln zł trafi do rodzin zastępczych zawodowych i pogotowi rodzinnych. Dofinansowanie ma wynosić odpowiednio 1000 i 1200 zł miesięcznie, z możliwością wyrównania od początku roku.

Omówiono także zwiększenie finansowania domów pomocy społecznej. Zmiana ma wynikać z błędów w dotychczasowym naliczaniu dotacji przez część wojewodów. Korekta zostanie uwzględniona w 2025 r., a od 2026 r. środki mają być naliczane prawidłowo.

Wizyty studyjne i dobre praktyki

Na zakończenie pierwszego dnia obrad poinformowano o kontynuacji współpracy z Ogólnopolskim Związkiem Pracodawców Szpitali Powiatowych. Drugi dzień spotkania poświęcono analizie dobrych praktyk. Starostowie odwiedzili Branżowe Centrum Umiejętności w Zwierzyńcu, a następnie sanatorium w Krasnobrodzie, które stanowi przykład skutecznego zarządzania podmiotem leczniczym przez samorząd powiatowy.